

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4To/6/2020
Identifikačné číslo spisu:	9519100274
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:9519100274.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Šiškovej a členov senátu JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zelenákovéj v trestnej veci proti obžalovanej Bc. E. G., pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, vedenej na Špecializovanom trestnom súde Pezinok pod sp. zn. 1T/35/2019, na verejnom zasadnutí konanom v Bratislave 29. septembra 2020, o odvolaní obžalovanej Bc. E. G. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok z 2. marca 2020, sp. zn. PK-1T/35/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovanej Bc. E. G. z a m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok z 2. marca 2020, sp. zn. PK 1T/35/2019, bola obžalovaná Bc. E. G. uznaná za vinnú z prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 19. novembra 2018 v čase od 8. 20 hod. do 8. 30 hod. v budove štatistického úradu J. XX, T. T. prostredníctvom Mgr. E. P. prisľúbila úplatok Mgr. T. P. vo forme finančnej hotovosti v sume 200 eur za pomoc pri vykonaní skúšky odbornej spôsobilosti v zmysle zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti typu „P“ a následne po vykonaní skúšky dňa 19. novembra 2018 v čase od 12.00 hod. do 12.30 hod. v budove štatistického úradu, J. XX, T. T. odovzdala Mgr. E. P. úplatok pre Mgr. T. P. vo výške 300 eur.

Za to jej súd uložil:

Podľa § 333 ods. 2, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 s poukazom na § 36 písm. j) Trestného zákona, bez zistenia priťažujúcich okolností trest odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu na 2 (dva) roky.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 2. marca 2020, sp. zn. PK-1T/35/2019, ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice z hlavného pojednávania podala odvolanie prostredníctvom svojej obhajkyne obžalovaná Bc. E. G..

Odvolanie písomne odôvodnila podaním doručeným Špecializovanému trestnému súdu 5. marca 2020.

V odvolaní uviedla, že je nevinná. Za najproblematickejšie považuje hodnotenie svedeckých výpovedí zo strany súdu. Podľa názoru obžalovanej súd dospel po vyhodnotení dokazovania k nesprávnym skutkovým záverom. Obžalovaná napriek výpovedi svedkov P. tvrdí, že im žiaden úplatok nesľúbila a neodovzdala.

Obžalovaná svoje odvolanie doplnila po písomnom doručení rozsudku podaním doručeným Špecializovanému trestnému súdu 4. mája 2020.

Podľa názoru obžalovanej zo spáchania trestnej činnosti ju usvedčujú jedine a výlučne svedecké výpovede manželov P. a rozhovory medzi nimi, ktoré boli zachytené zvukovými a zvukovoobrazovými záznamami. Výpovede týchto svedkov považuje za nevierohodné.

Títo svedkovia sú súčasne za tento istý skutok v postavení obvinených v trestnom stíhaní vedenom proti nim za prijímanie úplatku.

Z toho vyplýva, že keby obžalovaná bola oslobodená spod obžaloby za dávanie úplatku, nemôžu byť za tento skutok svedkovia P. uznaní za vinných za prijímanie úplatku.

Niet pochyb o tom, že orgány činné v trestnom konaní, prokurátor ako žalobca, majú záujem na usvedčení obžalovanej. Z pohľadu manželov P. v postavení obvinených priznanie, oľutovanie, spolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní, je dôležitou poľahčujúcou okolnosťou.

Podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona Mgr. T. P. môže hroziť trest odňatia slobody v trvaní od 5 rokov do 12 rokov, Mgr. E. P. v trvaní od 4 do 8 rokov. Obaja sú rodičmi maloletých detí, ktoré sú odkázané na ich starostlivosť. Motivácia týchto osôb spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní všemožným spôsobom, priznať sa a oľutovať spáchanie skutku, môže viesť aj k mimoriadnemu zníženiu trestu. Je neobvyklé, aby osoba, ktorá môže odmietnuť vypovedať z dôvodu, že by sebe alebo sebe blízkej osobe privodila nebezpečenstvo trestného stíhania, toto právo nevyužila. Táto okolnosť závažne spochybňuje ich dôveryhodnosť ako svedkov. Svedkovia napriek zloženiu prísahy nevypovedali pravdivo. Zvukovoobrazové záznamy neusvedčujú obžalovanú takým spôsobom, aby bolo možné bez akýchkoľvek pochybností urobiť záver o tom, že skutok obžalovaná spáchala. Z rozhovoru medzi manželmi, kedy svedok P. posielal manželku za obžalovanou, aby pýtala 200 eur, by bolo pri izolovanom hodnotení dôkazu evidentné, že hovorila obžalovaná pravdu v tom, že na skúšku neprichádzala potom, ako úplatok sľúbila, alebo že by bola pripravená aktívne ponúkať úplatok. Tento dôkaz zhodnotený v kontexte ďalšieho zvukovoobrazového záznamu, stretnutia obžalovanej s P. ráno v jej kancelárii medzi štyrmi očami, kedy jej už pomoc pri skúške ponúkla, nemôže byť hodnotený ako dôkaz, že sa obžalovaná skutku dopustila. Súd mal vziať do úvahy aj to, že neseď suma výšky úplatku, ktorý obžalovaná mala dať (200 eur), a P. gestom ukázala tri prsty (300 eur), ktoré mala obžalovaná dať. Odovzdanie ani jednej zo súm nie je zachytené zvukovoobrazovým ani iným záznamom, ako napr. odovzdanie úplatku svedkom H. v ten istý deň v súvislosti s tou istou skúškou. Súd mal pri hodnotení dôkazov vziať do úvahy celkový priebeh skúšky, kedy bolo evidentné, že každá z prítomných osôb vykonávala skúšku s výdatnou pomocou (ústna časť ani nebola). Z toho vyplýva, že úplatok 300 eur mohla odovzdať aj iná osoba, ktorá sa skúšky zúčastnila. Obžalovaná poukázala aj na to, že svedok P. zneužíval svoje postavenie aj na zastrašovanie osôb, ktoré podliehali jeho kontrolnej právomoci, posielaním častých kontrol, čo realizoval aj voči bratovi obžalovanej. Obžalovanú a jej brata vnímali ako zdroj príjmu nie ako sebe blízkych ľudí. Logická je potom ich snaha nepohnevať si v súvislosti s vlastným konaním osoby, ktoré im budú môcť byť v budúcnosti nápomocné. Podľa názoru obžalovanej

nebola naplnená skutková podstata po objektívnej stránke. Slovo sľúbi, ponúkne, odovzdá, vo význame, aký sa mu bežne pripisuje znamená, že sa jedná o realizáciu rozhodnutia, ktoré sa zrodí vo vôľovej zložke páchatela, ktorý vyhodnotí čo chce dosiahnuť a akým spôsobom. Obžalovaná preukazovala, že o skúšku ani o účasť na nej nemala záujem. Bola to aktivita P. P. obžalovanú nahovárala ísť na skúšku, P. posielal kontroly. V tomto prípade aj po vykonaní dokazovania zostali dôvodné pochybnosti o tom, či sa skutok stal, preto súd mal rozhodnúť o oslobodení obžalovanej aplikujúc zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného. Obžalovaná preto navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o podanej obžalobe tak, že obžalovanú spod obžaloby oslobodí, lebo nebolo dokázané že by sa skutok, pre ktorý je obžalovaná trestne stíhaná, stal.

Prokurátor sa k odvolaniu obžalovanej nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovanej je prípustné (§ 306 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou [§ 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], na súde, proti ktorého rozsudku odvolanie smeruje a včas (§ 309 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie obžalovanej Bc. E. G. nie je dôvodné.

Špecializovaný trestný súd vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy (výsluch obžalovanej Bc. E. G., výsluchy svedkov Mgr. E. P., Mgr. T. P., prečítal výpovede svedkov z prípravného konania - Mgr. E. E., Mgr. H. H., Mgr. H. H., oboznámil sa s listinnými dôkazmi a prehrál zvukové záznamy a obrazovo - zvukové záznamy) v záujme úplného zistenia skutkového stavu veci a to pri plnom uplatnení všetkých základných zásad trestného konania uvedených v ustanovení § 2 Trestného poriadku, najmä však zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), zásady voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) i rovnosti strán (§ 2 ods. 14 Trestného poriadku).

V odôvodnení rozsudku v súlade s § 168 Trestného poriadku špecializovaný trestný súd stručne, ale jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a vysvetlil, na základe akých dôkazov dospel k rozhodnutiu.

Vzhľadom na to, že skutkové zistenia i na právne posúdenie konania obžalovanej sa podrobne a dostatočne presvedčivo poukazuje v odôvodnení napadnutého rozsudku a odvolací súd nemá o nich pochybnosti, preto si úvahy a závery súdu prvého stupňa v celom rozsahu osvojuje a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Aj podľa názoru najvyššieho súdu sa predmetný skutok stal tak, ako to správne zistil a ustálil prvostupňový súd na základe vykonaného dokazovania v napadnutom rozsudku.

Napriek tomu, že obžalovaná svoju vinu poprela, bola priamo usvedčená výpoveďami svedkov P., ktoré výpovede aj najvyšší súd považuje za vierohodné. Prehraté zvukové záznamy a obrazovo-zvukové záznamy boli zabezpečené zákonným spôsobom na základe príkazu sudcu pre prípravné konanie a zachytávajú priebeh skutkového deja.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovanej, tak tieto považoval najvyšší súd za neopodstatnené.

Obžalovaná predovšetkým namietala vierohodnosť výpovede svedkov P., ktorí sú trestne stíhaní a skutočnosť, že z trestnej činnosti ju usvedčujú títo svedkovia, čo považuje za jediný a výlučný dôkaz.

Najvyšší súd uvádza, že nevierohodnosť vyjadruje len pochybnosti o pravdivosti takej výpovedi, zatiaľ čo nepravdivosť znamená istotu, že tvrdenie obsiahnuté vo výpovedi je v rozpore so skutočnosťou.

Výpovede svedkov P. Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za vierohodné, logické podporené ďalšími vykonanými dôkazmi. Svedkovia vypovedali spontánne, hoci mohli odmietnuť vypovedať (§ 130 ods. 2 Trestného poriadku, veta prvá) z dôvodu, že by spôsobili nebezpečenstvo trestného stíhania sebe, svojmu príbuznému v priamom rade, svojmu súrodencovi, osvojiteľovi, osvojencovi, manželovi alebo druhovi, alebo iným osobám v rodinnom alebo obdobnom pomere, ktorých ujmu by právom pociťoval ako vlastnú ujmu.

S tým úzko súvisí aj námietka obžalovanej, že v prípade týchto svedkov išlo o jediné usvedčujúce dôkazy. Svedkovia P. boli neskôr v pozícii obvinených.

Najvyšší súd námietky obžalovanej považuje za irelevantné. Možno súhlasiť s obžalovanou, že v prípade, ak má slúžiť výpoveď svedka ako jediný priamy dôkaz, preukazujúci vinu obžalovaného, bez ďalších podporných dôkazov (vierohodné výpovede iných svedkov, listinné dôkazy, obrazové, zvukové a obrazovo-zvukové záznamy a pod.), musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný či dokonca vyvrátený. V posudzovanej veci však o takýto prípad nejde.

Obžalobu zo 6. novembra 2019, sp. zn. VII/1 Gv 130/19/1000 na obvinenú Bc. E. G. podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na Špecializovaný trestný súd Pezinok v ten istý deň na základe uznesenia Úradu inšpekčnej služby z 12. apríla 2019, ČVS: SKIS-198/OISS-V-2018. Predmetným uznesením bolo vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku Bc. E. G. za prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Mjr. Mgr. T. P. a Mgr. E. P. boli (sú) stíhaní a obvinení v inom konaní, čo vyplýva z pripojeného spisu a uznesenia MV SR - Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Banská Bystrica z 21. novembra 2018, sp. zn. ČVS: SKIS-198/OISS-V-2018, podľa ktorého bola podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku vylúčená trestná vec obvineného Mgr. H. H. zo spoločného konania z trestnej veci obvinených mjr. Mgr. T. P., stíhaného uznesením vyšetrovateľa Sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby stred, Banská Bystrica podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku z 21. novembra 2018 pod sp. zn. ČVS: SKIS-198/OISS-V-2018 v bode 1/ za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v súbehu so zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona; v bode 2/ za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a Mgr. E. P. stíhanej a obvinenej predmetným uznesením v bode 1/, 2/ za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona spáchaný formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona.

Obžalovaná sa vo svojom odvolaní zaoberala aj tým, aké tresty v prípade odsúdenia P. im môžu byť uložené, pričom hodnotila ich osobné pomery a ďalšie skutočnosti, čo je však úlohou konajúceho súdu v inom trestnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné ďalej vysvetliť niektoré pojmy:

Pojmom dôkaz sa rozumie priamy poznatok, ktorý bol získaný z dôkazného prostriedku pri dokazovaní.

Podľa § 119 ods. 2 Trestného poriadku za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona.

Dôkazom je teda všetko, čo môže slúžiť na objasnenie veci.

Dôkazným prostriedkom sú prostriedky, z ktorých môžeme získať dôkazy. Sú to prostriedky, ktoré využívajú orgány činné v trestnom konaní a súd pri poznávaní skutočností, ktoré sú predmetom dôkazu.

Dokazovanie v trestnom konaní je zákonom upravený postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktorého úlohou je poznanie všetkých podstatných skutočností dôležitých pre ďalší postup konania a v konečnej fáze aj pre rozhodnutie.

V každej fáze trestného konania sa uplatňuje zásada voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku). V súvislosti s uvedenou zásadou je dôležité poznamenať, že v právnej teórii sa stretávame s dvoma pojmami, a to so zákonnosťou dôkazu a prípustnosťou dôkazu.

Zákonnosťou dôkazu sa rozumie, že bol získaný z prameňa, ktorý ustanovuje alebo pripúšťa zákon, že bol zabezpečený a vykonaný oprávnenou osobou a že sa tak stalo v zodpovedajúcom štádiu trestného konania, a to takým spôsobom, ktorý je v súlade s právnymi predpismi.

Nepripustný dôkaz, môže byť v zásade zákonný dôkaz, ktorý však vzhľadom k určitým okolnostiam nemôže byť použitý v ďalšom priebehu konania a nie je možné z neho vychádzať pri ustáľovaní skutkového stavu veci (napr. osoba X najskôr vypovedá v procesnom postavení svedka, táto svedecká výpoveď je vykonaná plne v súlade so zákonom, preto ide o zákonný dôkaz, avšak následne je tejto osobe v tom istom konaní, v ktorom vypovedala ako svedok vznesené obvinenie). V posudzovanej veci boli označeným svedkom vznesené obvinenia v inom trestnom konaní.

Výlučný dôkaz je jediný dôkaz proti obvinenej.

Rozhodujúci dôkaz je usvedčujúci dôkaz takej dôležitosti alebo významu, že bude pravdepodobne rozhodujúci pre výsledok konania.

Vina obžalovanej nebola preukázaná iba výpoveďou svedkov P., ale aj zvukovými, zvukovo-obrazovými záznamami a listinnými dôkazmi, nepriamo i výpoveďami iných svedkov (Mgr. E. E., Mgr. H. H., Mgr. H. H.).

Z nahrávky a jej prepisu je možné zistiť (svedok P.), nepovedal svedkyňa P. akú sumu by mohla pýtať, na konci skúšky naznačila prstami, že peniaze dostala (č. l. 247). Obžalovaná sa k predmetnému dôkazu nevyjadřila.

Z č. l. 248 vyplýva, že svedkyňa P. išla do bufetu, kde sa stretla s obžalovanou a vyžiadala úplatok 200 eur. Manželovi potom dala signál, že dostala 300 eur. Na záznamoch uvedené skutočnosti bolo vidno. Taktiež sa obžalovaná k predmetnej skutočnosti nevyjadřila.

Najvyšší súd uzatvára - všetky dôkazy boli vykonané v súlade so zákonom a prípustným spôsobom, preto na ich základe správne dospel prvostupňový súd k záveru o vine obžalovanej.

V podrobnostiach najvyšší súd poukazuje na precízne odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia na str. 7 až 10, s ktorými závermi sa stotožňuje, a preto ich nebude opakovať, keďže prvostupňové a druhostupňové súdne konanie tvorí jednotu.

Pokiaľ obžalovaná poukazovala na to, že v jej prípade by mala byť použitá zásada „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného), najvyšší súd s týmto názorom nesúhlasí. Použitie spomínanej zásady vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Trestného poriadku; prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že napadnutý rozsudok netrpí žiadnou právnou chybou, v ktorej obžalovaná videla nesprávne právne posúdenie skutku (podľa nej predmetný trestný čin nespáchala, a preto mala byť spod obžaloby oslobodená). Spáchaný skutok vykazuje všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu - prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b)

Trestného zákona, nakoľko obžalovaná Bc. E. G. inému v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu cez sprostredkovateľa sľúbila a poskytla úplatok, a taký čin spáchala voči verejnému činiteľovi.

Objektom tohto trestného činu je záujem na riadnom, nestrannom, nezištnom a zákonnom obstarávaní vecí všeobecného záujmu, teda na ochrane čistoty verejného života.

Na trestnosť sa vyžaduje úmysel. Páchateľ si musí byť vedomý toho, že podpláca v súvislosti s postupom alebo úkonmi, ktoré sú svojou povahou obstarávaním vecí všeobecného záujmu.

Úplatkom je neoprávnená výhoda spočívajúca v priamom majetkovom obohatení alebo inom zvýhodnení, ktoré sa má dostať podplácanej osobe alebo s jej súhlasom inej osobe a na ktorý nemá nárok. Z hľadiska naplnenia tohto znaku nie je rozhodujúca výška úplatku.

Tým je daná odpoveď aj na námietku obžalovanej o výške úplatku, či 200 eur alebo 300 eur.

Pokiaľ ide o výrok o treste, prvostupňový súd zohľadnil pri ukladaní trestu všetky skutočnosti uvedené v § 34 Trestného zákona s poukazom na to, že trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatelja spoločnosťou. Obžalovanej Bc. G. potom ukladal trest v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe, ktorá je v tomto prípade v rozpätí od 2 do 4 rokov. Prihliadol pritom na poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. j) Trestného zákona, že obžalovaná viedla pred spáchaním trestného činu riadny život a uložil jej trest odňatia slobody vo výmere dva roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu dva roky.

Takto uložený trest aj najvyšší súd považuje za zákonný a správny z hľadiska naplnenia individuálnej a generálnej prevencie.

Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.
I.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.